

REFERAT Økonomi- og Erhvervsudvalget d. 21-05-2026

Mødedato Torsdag d. 21. maj 2026 kl. 09:00

Mødested Rådhuset, Mødelokale Domkirken - 129

Mødedeltagere Marie-Louise Brehm Nielsen, Merete Meyer, Holger Schou Rasmussen, Vibeke Grave, Anes Halilovic, Henrik Jacobsen, Cecilie Louise Stabell, Benny Damgaard, Leif Utermöhl, Birthe Lauridsen, Allan Blak

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
HovedMEDs 1. dialogmøde med Økonomi- og Erhvervsudvalget - 2. del.....	4
Temadrøftelse om batterianlæg.....	6
Orientering om status på Nakskov 2030.....	7
Pendling, arbejdspladser og bosætning.....	9
Orientering om bosætningsindsatser.....	11
Budget 2027 - revideret budgetproces.....	13
Lolland Falster Airport budgetforslag 2027.....	15
Tang på Sydkysten 2026.....	16
Ansøgning om kommunegaranti på 20 mio. kr. til Lolland Varme A/S.....	18
Befolkningsprognose 2026.....	20
Tryghedsaftale 2026-2029.....	21
Vedtægter for ældrerådet 2026 -2029.....	24
Områdeprogrammering - Udvikling af områderne Hummingen-Kramnitze.....	26
Folketingets Ombudsmand, Høring om opsigelse af abonnemeter hos Folketidende.....	29
Svar på Ankestyrelsens høring vedr. BNBO (boringsnære beskyttelsesområder).....	31
Åben orientering.....	34
Lukket: Overdragelse af grund.....	35
Lukket: Orientering om udviklingen af det vestlige forland.....	36
Lukket: Lukket orientering.....	37
Godkendelse af referat.....	38

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

00.01.00-G01-16-25

Sagsfremstilling

Godkendelse af dagsorden til møde i Økonomi- og Erhvervsudvalget den 21. maj 2026.

Beslutning

Fraværende: Holger Schou Rasmussen, Henrik Jacobsen

Godkendt.

Behandlingsplan

	By	ØKE	KTM	SA	SÆ	BSKF	§ 17, stk. 4
Indstilling om høring							
Orientering							
Drøftelse							
Indstilling							
Beslutning		x					

Punkt 2: HovedMEDs 1. dialogmøde med Økonomi- og Erhvervsudvalget - 2. del

81.38.04-A00-2-26

Sagsfremstilling

HovedMED mødes den 21. maj 2026 til dialogmøde med Økonomi- og Erhvervsudvalget.

Dialogmødet afholdes i tilknytning til Økonomi- og Erhvervsudvalgets ordinære møde i tidsrummet kl. 09.00 – 10.30.

Mødet følger af Lolland Kommunes MEDaftale, hvor det er aftalt, at de to udvalg mødes to gange årligt til en drøftelse af emner, der har betydning for de ansattes arbejds-, personale-, samarbejds- og arbejdsmiljøforhold.

HovedMED vil til dette møde præsentere Økonomi og Erhvervsudvalget for et oplæg om MEDsystemet, dets struktur, formål og arbejdsform samt koblingen mellem MEDsystemet og det politiske system.

Årets andet dialogmøde ligger den 30. september 2026 - med placering mellem 1. og 2.behandlingen af budgettet – med fokus på MEDorganisationens udtalelser til budgettet.

Planmæssige forhold/Lovgrundlag

Jf. MEDaftalens §9A stk. 4 mødes Økonomi- og Erhvervsudvalget og HovedMED to gange årligt til en drøftelse af emner, der har betydning for de ansattes arbejds-, personale-, samarbejds- og arbejdsmiljøforhold.

Indstilling

Oplæg fra HovedMED fremlægges til drøftelse.

Beslutning

Fraværende: Holger Schou Rasmussen, Henrik Jacobsen

Sag udsættes til næstkommende møde i Økonomi- og Erhvervsudvalget.

Behandlingsplan

	By	ØKE	KTM	SA	SÆ	BSKF	§ 17, stk. 4
Indstilling om høring							
Orientering							
Drøftelse		x					
Indstilling							
Beslutning							

Bilag

Byrådsmedlemmers besøg ude i organisationen

Punkt 3: Temadrøftelse om batterianlæg

01.02.03-P20-3-26

Supplerende sagsfremstilling

Supplerendes sagsfremstilling til Økonomi- og Erhvervsudvalgsmødet den 21. maj 2026.

Denne sag fremlægges til drøftelse i Økonomi- og Erhvervsudvalget. Der afsættes ½ time til drøftelsen.

Sektorchef Peter Vergo og Kommuneplanlægger Magnus Klamer Jørgensen vil give en præsentation af planlægningsmæssige forhold.

Sagsresumé

Denne sag forelægges Klima-, Teknik- og Miljøudvalget til information og drøftelse på mødet den 13. april 2026.

Sagsfremstilling

Denne sag forelægges for Klima-, Teknik- og Miljøudvalget til information og drøftelse, sådan som udvalget har ønsket.

Batterianlæg (BESS-anlæg) både som selvstændige og som integrerede anlæg forventes at få en stigende betydning i energisystemet, og det er derfor relevant, at gennemgå muligheder og udfordringer i forbindelse med fremtidig planlægning herfor.

Temanotatet i **bilag 1** giver en introduktion til teknologien bag og formålet med batterianlæggene.

Derudover gennemgår temanotatet en række forhold, som kræver særlig opmærksomhed i forbindelse med lokalplanlægning og myndighedsbehandling. Temanotatet beskriver de muligheder vi har som planlægnings- og miljømyndighed, for at regulere forskellige forhold, herunder særligt omkring visuel tilpasning, sikring af miljø og hensynet til støj.

Bilag 2 er en tjekliste, der er udarbejdet af Lolland-Falster Brandvæsen og som vi efter aftale med brandvæsnet udleverer til ansøgere. Lolland-Falster Brandvæsen deltager ved mødet og redegør for den brand- og redningsmæssige indsats i forhold til et batterianlæg. Det er derfor ikke medtaget i temanotatet.

Temanotatet skal bidrage til et fælles vidensgrundlag for kommende drøftelser om planlægning for batterianlæg i kommunen, både som selvstændige anlæg og anlæg integreret i eksisterende VE-anlæg, og muligheden for at afskærme dem med beplantningsbælter.

Indstilling

Administrationen indstiller, at Klima-, Teknik-, -og Miljøudvalget drøfter temanotatet med tilhørende bilag og mundtlig gennemgang fra Lolland-Falster Brandvæsen.

Beslutning

Fraværende: Holger Schou Rasmussen, Henrik Jacobsen

Orientering taget til efterretning.

Behandlingsplan

Klima-, Teknik- og Miljøudvalget.

Bilag

Bilag 1 Temadrøftelse - batterianlæg

Bilag 2 - Tjekliste BESS i det fri - 22.08.2025

Punkt 4: Orientering om status på Nakskov 2030

01.00.05-G01-3-26

Sagsresumé

Partnerskabet i Nakskov 2030 har holdt møde 12. maj. Programdirektør Henrik Madsen vil orientere om status på initiativet og de aktuelle projekter. Der gives også en generel introduktion til Nakskov 2030.

Sagsfremstilling

Lolland Kommune indgik i 2020 et partnerskab med Realdania og A.P. Møllerfonden om initiativet Nakskov 2030. Initiativet bestod af en række særskilte projekter, der tilsammen skulle være med til at forandre Nakskov i retning af fremtidens behov. Det drejede sig dels om at skabe grundlag for en styrket turisme, så byen og resten af Lolland kunne få et bredere økonomisk fundament, dels om at styrke Nakskov som en lokal hovedby med relevante tilbud til byens indbyggere og de mange fra oplandet, der bruger byen til daglig.

Nakskov 2030 fokuserer på tre nedslagspunkter: Havnen, Bymidten og Fjorden/Hestehovedet.

I bymidten har der været to særligt markante projekter: Axeltorv er blevet renoveret og omdannet fra et torv domineret af biler og biltrafik til et byrum med fokus på bløde trafikanter, events og spisesteder. Det andet initiativ er Nakskov Bymidtefond, der fortsat støtter renovering af facader mv. på fredede og bevaringsværdige bygninger i den gamle middelalderby.

På Havnen blev der i første omgang gennemført en arkitektkonkurrence. Den har dannet grundlag for den igangværende renovering og transformation af Havnebygningen og Honnørkaj. Projektet skal omdanne overflødiggjorte erhvervsbygninger og kajarealer, der i dag ikke har den nødvendige størrelse og vanddybde, til rekreative og turismerettede formål. Anlægsprojektet skrider frem og forventes afsluttet omkring 1. juli. Det andet store projekt omkring havnen, Fra Havn til Strand, er delvist finansieret af EU's regionalfond og Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse. Det drejer sig om omdannelse af de historiske færgelejer, etablering af en sikker cykelforbindelse mellem Havnen og Hestehovedet og en oplevelsesrute på samme strækning.

Det sidste nedslagspunkt er Hestehovedet og Fjorden. Det har vist sig vanskeligt at lave deciderede anlægsprojekterne ude i fjorden. I stedet er der fokus på at skabe koncentreret udvikling inde-fra-og-ud med de vigtigste aktiviteter på Hestehovedet. Her blev der i starten af projektet lavet et kvalitetsløft - dette skete i sammenhæng med andre projekter som f.eks. Naturlandet - og der er planlagt yderligere et projekt, der kan binde de allerede anlagte elementer sammen og skabe grundlag for yderligere ophold og aktivitet.

Nakskov 2030 er nu i sin afsluttende fase. Der har været etableret et selvstændigt sekretariat i forbindelse med initiativet. Det lukker ned med udgangen af 2026, hvor de største projekter også vil være færdiggjort. Der vil dog stadig udestå afslutning af enkelte anlægsprojekter (Fra Havn til Strand og Hestehovedet 2.0), afslutning af de sidste projekter i regi af bymidtefonden samt afrapportering og evaluering.

Initiativets resultater vil markeret i forbindelse med åbningen af Havnebygning og Honnørkaj i august 2026. Det sker under overskriften "Nakskov Summer".

Indstilling

Administrationen indstiller,

at orienteringen tages til efterretning

Beslutning

Fraværende: Holger Schou Rasmussen, Henrik Jacobsen

Orientering taget til efterretning.

Behandlingsplan

	By	ØKE	KTM	SA	SÆ	BSKF	§ 17, stk. 4
Indstilling om høring							
Orientering		x					
Drøftelse							
Indstilling							
Beslutning							

Bilag

Bilag 5 Økonomirapport pr. 30.04.2026 - Nakskov 2030

Bilag 4 Præsentation_borgermøde_oplevelsesruten_

Bilag 3 Præsentation_borgermøde_færgeløjet

Bilag 2. Nakskov Summer Oversigt over events

Bilag 1 Notat om porte på Havnebygningen

Punkt 5: Pendling, arbejdspladser og bosætning

15.00.00-P05-2-26

Sagsresumé

Denne sag forelægges til orientering for Økonomi- og Erhvervsudvalget.

Den politiske aftale 2026 til 2029 mellem konstitueringspartierne fremhæver som et af flere elementer, at der skal laves en analyse af mekanismerne bag pendling ind og ud af kommunen som grundlag for den fremtidige bosætningsindsats. Det vedlagte notat udforsker, hvad der kan siges om arbejdspladser, pendling og bosætning ud fra statistik og eksisterende kilder, herunder forskning i bosætning og pendling. Den overordnede konklusion er, 1) at pendling generelt er stigende, 2) at pendling til Lolland Kommune kun i de seneste år har oversteget pendling ud af Lolland Kommune, og 3) at Guldborgsund er langt den vigtigste kommune i alle forhold omkring pendling.

Sagsfremstilling

Administrationen fremlægger hermed et notat med en indledende desktop-analyse af baggrunden for pendling ind og ud af Lolland til orientering for Økonomi- og Erhvervsudvalget.

Notatet fremlægges med afsæt i et punkt om bosætning i konstitueringsparternes politiske aftale 2026 til 2029. Det er suppleret med afsnit om grænsependlere med afsæt i den nyligt forelagte undersøgelse af Silverlining Research om lokale virksomheders behov for arbejdskraft, idet Silverlining betonedede ”potentialet i at fastholde internationale pendlere som permanente tilflyttere, eksempelvis i forbindelse med større anlægsprojekter. Her er der behov for viden om, hvilke faktorer der reelt kan flytte pendlere fra midlertidig tilknytning til varig bosætning”. Rapporten blev behandlet på Økonomi- og Erhvervsudvalgets møde 17. februar.

Analysen bygger på eksisterende statistikker og publiceret litteratur om pendling og bosætning. Blandt resultaterne kan fremhæves følgende:

Antallet af jobs i Lolland faldt fra 2008 til 2016 og er frem til 2024 steget til 2008-niveau, bl.a. i kraft af de midlertidige jobs på Femern-projektet. Både antallet af beskæftigede og antallet af indbyggere i den arbejdsdygtige alder er faldet. Samlet set er beskæftigelsesgraden steget.

De seneste års jobvækst i Lolland aftegner sig ikke i antallet af indbyggere med job i kommunen og synes således baseret på indpendling, herunder i stor stil fra Polen, Rumænien og øvrigt udland. I 2024 oversteg antallet af danske indpendlere (for første gang i den kortlagte tid fra 2008) antallet af udpendlere. Blandt indpendlere synes ledere og lønmodtagere på mellem- og højeste niveau overrepræsenterede.

Der er både ind- og udpendling mellem Lolland Kommunes geografi og alle dele af Danmark, men helt overvejende med Guldborgsund. Der har alle år (2008-2024) pendlet flere arbejdstagere fra Guldborgsund til Lolland end omvendt, og tendensen er de seneste år taget til. I 2024 pendlede 1.159 flere fra øst mod vest end omvendt.

På landsplan ses, at stadigt flere pendler, og at pendlere tilbagelægger længere afstande, mens pendlingstiden er mere konstant. Mænd og beskæftigede med videregående uddannelser pendler længere end gennemsnittet.

Pendling sikrer arbejdstagere adgang til kvalificerede jobs på et bredere jobmarked. For nogle er pendlertiden et dagligt frirum, for andre en kilde til belastning for individuel trivsel og helbred og for familielivet. For familier har pendling tendens til at fremme traditionel arbejdsdeling mellem kønnene. Arbejdstageres villighed til transporttid afhænger af den enkeltes situation og vurderes af Danmarks Statistik, Dansk Erhverv og beskæftigelseslovgivningen til at være mellem 1/2 og 2 timer pr. vej.

For virksomheder kan pendling være en vigtig forudsætning for adgang til tilstrækkelig og kvalificeret arbejdskraft. I det lys er indpendling til virksomheder i Lolland et positivt tegn på et styrket arbejdskraftopland.

Flytning og nyt job hænger ofte sammen, men jobbet er kun i nogle tilfælde anledning til at flytte. I en række tilfælde forholder det sig snarere omvendt, og den begrænsede forskning på området peger på, at pendlere, der oplever den daglige transport belastende, er mere tilbøjelige til at søge nyt arbejde tættere på boligen end til at finde bolig tættere på arbejdet.

For nyuddannede kan første job være anledning til at flytte fra studiebyen, men ellers er et job eller forventningen om at kunne finde et job snarere en muliggørende faktor for flytningen. I det lys er pendlere ikke nødvendigvis så interessante i

forhold til bosætning, da de ikke umiddelbart har grebet jobbet som anledning til at flytte og kan formodes at have gode grunde til at blive boende.

Det kan bemærkes, at der er tale om statistiske tendenser, og at der derfor utvivlsomt findes mange forskellige kombinationer af forholdet mellem arbejde, bolig, flytning, pendling og familiesituation. F.eks. kan en undergruppe af pendlere allerede at have besluttet sig for at flytte, fundet jobbet og være i gang med at få enderne til at mødes for at realisere planen. Ligesom der kan tænkes at være en gruppe pendlere, der mangler et job, der matcher partneren, for at udleve planen om at flytte.

Der er forsket meget lidt i sammenhængen mellem pendling og bosætning, og der er begrænset viden om land- og yderkommuners bosætningspotentiale blandt danske indpendlere og internationale grænsependlere. Det vil kræve egentlige lokale undersøgelser at belyse potentialet og relevante virkemidler for Lolland.

Indstilling

Administrationen indstiller,

at Økonomi- og Erhvervsudvalget tager orienteringen til efterretning.

Beslutning

Fraværende: Holger Schou Rasmussen, Henrik Jacobsen

Orientering taget til efterretning.

Behandlingsplan

	By	ØKE	KTM	SA	SÆ	BSKF	§ 17, stk. 4
Indstilling om høring							
Orientering		x					
Drøftelse							
Indstilling							
Beslutning							

Bilag

Notat om pendling til og fra Lolland Kommune

Punkt 6: Orientering om bosætningsindsatser

00.16.00-G01-1-26

Sagsresumé

Udvalget bliver præsenteret for en række af de bosætningsindsatser som Lolland Kommune har arbejdet med i de sidste to byrådsperioder. Der er særligt fokus på kommunikationsindsatser som særligt har til formål at synliggøre Lolland som et attraktivt område at bosætte sig. Orienteringen er optakt til et senere temamøde om bosætning for byrådet.

Sagsfremstilling

Lolland Kommune har siden kommunesammenlægningen gennemført bosætningsindsatser med henblik på at synliggøre området som et attraktivt sted til bo.

Over tid har målgruppen ændret sig; i starten og frem til 2018 har fokus været at skabe opmærksomhed overfor danskere med bopæl i hovedstadsområdet, men siden 2018 har indsatsen i stigende grad koncentreret sig om at synliggøre Lolland overfor udenlandske familier.

Dette fokusskifte har forankring i budgetaftalen fra 2018 samt senere i det strategiske fyrtårn "International rekruttering og bosætning".

Grundidéen har været at bruge Femern og de mange direkte og indirekte beskæftigelsesmuligheder som katalysator for bosætning. Herudover har den tiltagende udfordring med at tiltrække kvalificeret arbejdskraft styrket fokus på at tiltrække udenlandsk arbejdskraft til området.

Indsatserne spænder over flere typer:

- Kommunikation
- Håndholdte indsatser
- Rekruttering til Lolland Kommune

Der er både fokus på tiltrækning af potentielle tilflyttere og på modtagelse og fastholdelse.

Der arbejdes løbende med udvikling af indsatserne ud fra de erfaringer, der indhøstes. Indsatsen er forankret i Strategi og Politik, men udføres i et tæt samarbejde med flere sektorer, herunder Arbejdsmarkeds-, Kultur og Fritids-, Skole og Dagtilbuds- og HR og IT. Herudover BLF samt flere eksterne samarbejdspartnere.

Præsentationen er vedlagt som bilag, hvor det er muligt før udvalgmødet at orientere sig om de konkrete indsatser.

Præsentationen har til formål at give et kort overblik som optakt til et senere seminar i byrådet om emnet.

Indstilling

Administrationen indstiller, at Økonomi- og Erhvervsudvalget tager orienteringen til efterretning.

Beslutning

Fraværende: Holger Schou Rasmussen, Henrik Jacobsen

Orientering taget til efterretning.

Behandlingsplan

	By	ØKE	KTM	SA	SÆ	BSKF	§ 17, stk. 4
Indstilling om høring							
Orientering		x					
Drøftelse							
Indstilling							
Beslutning							

Bilag

Præsentation af bosætnings- og rekrutteringsindsatser 2028 til 2026

Oversigt over bosætningsindsatser målrettet både danske og internationale tilflyttere i perioden 202

Punkt 7: Budget 2027 - revideret budgetproces

00.30.10-Ø00-2-25

Sagsresumé

Sagen forelægges som en beslutningssag med henblik på godkendelse af en revideret procesplan for budget 2027 til 2030.

Sagsfremstilling

Lolland Kommune står over for en betydelig strukturel ubalance i økonomien. De aktuelle budgetfremskrivninger viser, at der i 2027 forventes en budgetmanko på 531 mio. kr., og tilsvarende udfordringer forventes i de efterfølgende år. Økonomi- og Erhvervsudvalget behandlede i marts 2026 det samlede økonomiske udfordringsbillede.

Budgetudfordringerne hænger blandt andet sammen med den demografiske udvikling, hvor faldet i indbyggertallet over en længere årrække ikke i tilstrækkeligt omfang er blevet fulgt af tilsvarende tilpasninger i organisation, kapacitet og servicetilbud. Det har medført, at serviceudgifterne pr. indbygger er steget relativt mere end på landsplan.

Fremskrivningerne viser således, at serviceudgifterne pr. indbygger i Lolland Kommune i perioden 2019 til 2025 er steget 6,9 procentpoint mere end landsgennemsnittet. Hvis det lægges til grund, at udgiftsudviklingen pr. indbygger fremadrettet skal følge landsgennemsnittet, indebærer det et tilpasningsbehov svarende til cirka 198 mio. kr. årligt fra 2027 og frem.

På den baggrund besluttede Økonomi- og Erhvervsudvalget en besparelsesramme på 198 mio. kr. fra 2027 og frem samt en politisk procesplan for arbejdet med budget 2027.

Der er behov for en langsigtet strategisk plan, som giver Byrådet mulighed for at prioritere udvikling og fastholdelse af velfærden i en situation med markante demografiske ændringer og vedvarende økonomisk ubalance. Byrådet havde derfor den 20. april 2026 en indledende drøftelse af perspektiverne for udvikling og strukturel omstilling af kommunens opgavevaretagelse og serviceniveau. I den sammenhæng blev Byrådet præsenteret for forslag til "budgetpakker", der skal være med til at sikre de strukturelle og samtidig nødvendige tiltag for at skabe en transformation af Lolland Kommunes serviceorganisation.

Tilpasningsarbejdet organiseres i tre spor: tekniske korrektioner, spareforslag og de syv budgetpakker. Budgetpakkerne består af tematisk afgrænsede helheder med forslag til grundlæggende og strukturelle transformationer. Administrationen foreslår, at der udarbejdes følgende budgetpakker: arbejdsmarked og borgerservice, skole og dagtilbud, det specialiserede børne- og ungeområde, det specialiserede voksenområde, ældreområdet, kultur og fritid samt administration. Budgetpakkerne er indtænkt i den videre budgetproces og kvalificeres første gang som temadrøftelser i forlængelse af møderne i fagudvalg og Økonomi- og Erhvervsudvalget i juni måned.

Da det er en svær opgave at sikre forslag nok til at imødegå et sparekrav på knap 200 mio. kr., er det nødvendigt, at flest mulige forslag kan indgå i de endelige budgetforhandlinger. Administrationen foreslår derfor, at fagudvalgenes opgave i år derfor alene er at kvalificere budgetpakker og spareforslag. Opgaven er ikke at reducere i antallet af forslag.

På baggrund af Byrådets drøftelser den 20. april og den ændrede tilgang til de strategiske prioriteringer er der behov for en revideret procesplan i budgetperioden 2027 til 2030. Forslag til revideret procesplan er vedlagt som **bilag**. Det fremgår samtidig af bilaget, hvilke elementer der er nye, og hvilke der er reviderede.

Indstilling

Administrationen foreslår, at

1. den reviderede politiske procesplan for budget 2027 godkendes
2. de syv budgetpakker - arbejdsmarked og borgerservice, skole og dagtilbud, det specialiserede børne- og ungeområde, det specialiserede voksenområde, ældreområdet, kultur og fritid samt administration - indgår i den videre budgetproces
3. fagudvalgenes rolle i årets budgetproces er at kvalificere udvalgets budgetpakker og spareforslag.

Beslutning

Fraværende: Holger Schou Rasmussen, Henrik Jacobsen

Indstilles godkendt.

Behandlingsplan

	By	ØKE	KTM	SA	SÆ	BSKF	§ 17, stk. 4
Indstilling om høring							
Orientering							
Drøftelse							
Indstilling		X					
Beslutning	X						

Bilag

Politisk budgetproces og tidsplan - budget 2027 - revideret april_ua

Punkt 8: Lolland Falster Airport budgetforslag 2027

08.20.00-S00-2-19

Sagsresumé

Denne sag forelægges til godkendelse i Klima-, Teknik- og Miljøudvalget. Sagen skal ligeledes godkendes i Guldborgsund Kommune, da Lolland Falster Airport drives i fællesskab af begge kommuner.

Sagsfremstilling

Lolland Falster Airport drives via driftsoverenskomst mellem Lolland og Guldborgsund Kommuner. Nettoudgifterne fordeles mellem kommunerne med 50 procent til hver.

Flyvepladsudvalget har på deres møde den 5. marts 2026 godkendt budgetforslaget for 2027.

Med udgangspunkt i det overførte underskud fra 2025 på kr. 209.654,00 er der behov for et solidt og ansvarligt budget for det kommende år. Budgettet er en fremskrivning af kendte forhold, og rummer ikke mulighed for at honorere eventuelt uventede omkostninger eller udefrakommende krav. Der er ikke budgetteret til dækning af det fremførte underskud, men eventuelle positive budgetafvigelse fra budgettet vil reducere dette.

Økonomi

Budgetforslag 2027 er udfærdiget således, at nettoudgifterne mellem de to tilskudskommuner lyder på kr. 1.394.000,00 svarende til en egenbetaling pr. tilskudskommune på kr. 697.000,00.

Det samlede budgetforslag er således øget med kr. 27.000,00 pr. tilskudskommune, hvilket svarer til en stigning på 4,03 % i forhold til 2026.

Indstilling

Flyvepladsudvalget indstiller til Klima-, Teknik- og Miljøudvalget,

At budgetforslaget for 2027 fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget samt byrådet med anbefaling om godkendelse.

Tidligere beslutning

Beslutning fra Klima-, Teknik- og Miljøudvalget, den 11. maj 2026, punkt 4:

Indstilles til godkendelse.

Beslutning

Fraværende: Holger Schou Rasmussen, Henrik Jacobsen

Indstilles godkendt.

Behandlingsplan

Klima-, Teknik- og Miljøudvalget

Økonomi- og Erhvervsudvalget

Byrådet

Bilag

Budgetforslag 2027

Punkt 9: Tang på Sydkysten 2026

09.19.00-G01-1-26

Sagsresumé

Med denne sag behandles mulighederne for håndtering af tang på sydkysten.

Sagsfremstilling

I 2025 var Lollands sydkyst i langt højere grad end sædvanligt ramt af så store mængder af tang, at det skabte gener for borgere og turister. Dels i forhold til badning, men især i forhold til lugtgener.

Situationen har givet anledning til en række borgerhenvendelser, ligesom der i turismepolitisk sammenhæng bør ske en drøftelse af eventuelle løsninger på udfordringen.

Der er flere forhold, der skal tages i betragtning ved behandlingen af spørgsmål om håndtering af tang.

- Vej- og klimaforhold. Det er umuligt at forudse problemets omfang på forhånd. Både fra sæson til sæson, men også fra dag til dag.
- Ejerforhold. Kommunen ejer ikke strandområderne, og enhver oprensning på sydkysten vil derfor skulle aftales med digelaget.
- Miljømæssige forhold. Der er flere miljømæssige forhold at tage i betragtning. Dels i forhold til det havmiljø, tangen fjernes fra, dels i forhold til indholdet i den tang, der fjernes, og hvordan det bortskaffes og endelig i forhold til miljøet, der hvor tangen flyttes hen, hvis det flyttes og ikke bortskaffes.
- Økonomiske forhold. Det er forbundet med ikke uvæsentlige omkostninger at bortskaffe tangen miljømæssigt forsvarligt.

Vedlagt findes som bilag 1 et notat udarbejdet af Park og Vej, hvor de ovenstående forhold er beskrevet, ligesom 2 løsninger på problemstillingen er kortlagt, nemlig en løsning, hvor tangen dumpes lokalt på strandområdet, og én hvor tangen bortfjernes til deponi.

Enhedsprisen for fjernelse med lokal dumpning er kr. 9.400,- for 100 meter strand pr. gang. Enhedsprisen med bortskaffelse til deponi er kr. 41.000,- for 100 meter strand pr. gang. Det foreslås at rydde pågældende strækninger en gang om ugen i den periode, der vælges.

Det kunne være en prioritering at rydde i højsæsonen, juli måned.

Med et budget på fx kr. 500.000, ville man kunne rydde 1,3 km strand én gang pr. uge i juli måned med lokal dumpning. Man ville kunne rydde 300 meter strand med bortskaffelse til deponi.

Med et budget på fx kr. 1.000.000, ville man kunne rydde 2,6 km strand én gang pr. uge i juli måned med lokal dumpning. Man ville kunne rydde 600 meter strand med bortskaffelse til deponi.

Strækningerne på sydkystens strande er:

Albuen 518 m

Hummingen 1.086 m

Kramnitze 684 m

Rødbyhavn 721 m

For at løse det ejermæssige forhold vil det være en forudsætning for opgaveløsningen, at der indgås aftale med Digelaget om, at kommunen foretager fjernelse af tang.

Femern A/S har tilkendegivet, at de vil følge Lolland Kommunes serviceniveau i forhold til rensning af den kyststrækning, de er ansvarlige for.

Såfremt Klima-, Teknik- og Miljøudvalget ønsker at prioritere rensning for tang, er der en mulighed for at indstille til Økonomi- og Erhvervsudvalget, at det besluttes at anvende pulje til Turistisk infrastruktur, hvor der er afsat kr. 500.000 årligt, og hvor midlerne fra både 2025 og 2026 er ubrugt på nuværende tidspunkt.

Indstilling

Administrationen indstiller at, Klima-, Teknik- og Miljøudvalget prioriterer kyststrækninger, metode og sæson for rensning, samt indstiller til Økonomi- og Erhvervsudvalget, at midlerne til turistisk infrastruktur for både 2025 og 2026 anvendes til formålet i 2026.

Tidligere beslutning

Beslutning fra Klima-, Teknik- og Miljøudvalget, den 11. maj 2026, punkt 7:

Det indstilles til Økonomi- og Erhvervsudvalget, at midlerne til turistisk infrastruktur afsættes til tangrensning, og at Park og Vej bemyndiges til at prioritere perioden og de konkrete områder - primært omkring turistområderne - der renses.

Beslutning

Fraværende: Holger Schou Rasmussen, Henrik Jacobsen

Sag sendes tilbage til udvalget for yderligere bearbejdning.

Økonomi- og Erhvervsudvalget godkender, at midlerne fra turistisk infrastruktur afsættes til tangrensning i 2026.

Behandlingsplan

Klima-, Teknik- og Miljøudvalget

Økonomi- og Erhvervsudvalget

Bilag

Håndtering af tang på udvalgte strande i Lolland Kommune (002)

Punkt 10: Ansøgning om kommunegaranti på 20 mio. kr. til Lolland Varme A/S

00.34.00-Ø60-1-26

Sagsresumé

Sagen omhandler Lolland Varme A/S, som ønsker at optage en byggekredit på 20 mio. kr., og der skal tages stilling til, om kommunen vil stille garanti.

Sagsfremstilling

Lolland Varme A/S ansøger om kommunegaranti på 20. mio. kr. til optagelse af en byggekredit vedrørende renovering af Stensøværket i Nakskov. Lånet skal benyttes til renovering af en kedel og udskiftning af en kran, som fører flis til kedlen. Arbejdet udføres på baggrund af en udarbejdet rapport, som efter gennemgang af varmekræftens tilstand har påpeget, at værket tilstand ikke er tilfredsstillende. Renoveringen vil sikre værket en forventet levetidsforlængelse på 10 - 15 år.

Ovenstående arbejde finansieres i første omgang med en byggekredit hos Kommunekredit, som ved projektets afslutning vil blive konverteret til et lån samme sted.

Hvis kommunen stiller en garanti kan Lolland Varme optage lån hos Kommune Kredit på mere favorable vilkår end hos andre finansieringsselskaber

Økonomi

Jævnfør Lolland Kommunes finansielle strategi, skal der ud fra en kreditvurdering fastsættes en garantiprovision. Der er forblivelsespligt for alle kunder tilsluttet før 2019 samt tilslutningspligt i en stor del af det øvrige forsyningsområde. Risikoen vurderes derfor for lav. Garantiprovisionen fastsættes derfor til 1 % svarende til 200.000 kr.

Der vil endvidere blive beregnet en årlig løbende garantiprovision baseret på baggrund af Lolland Varme A/S' økonomi.

Planmæssige forhold/Lovgrundlag

I henhold til bekendtgørelse om kommuners låntagning og meddelelse af garantier mv. kan kommunen uden deponering garantere for lånoptagelsen til udgifter til opførelse, opretning samt forbedring af kollektive energiforsyningsanlæg.

Indstilling

Administrationen indstiller,

- at den ansøgte garanti på 20 mio. kr. godkendes under forudsætning af, at byggekreditten hjemtages i overensstemmelse med de til enhver tid gældende regler og betingelser for lånoptagelse til varmforsyningsvirksomheder. Det forudsættes, at Lolland Varme A/S fremsender en endelig opgørelse over faktisk afholdte låneberettigede anlægsudgifter.
- at såfremt garantien godkendes, søges en tillægsbevilling på 0,2 mio. kr. i indtægter til garantiprovision.

Beslutning

Fraværende: Holger Schou Rasmussen, Henrik Jacobsen

Indstilles godkendt.

Behandlingsplan

	By	ØKE	KTM	SA	SÆ	BSKF	§ 17, stk. 4

Indstilling om høring							
Orientering							
Drøftelse							
Indstilling		x					
Beslutning	x						

Punkt 11: Befolkningsprognose 2026

00.01.00-A00-4-25

Sagsresumé

Sagen præsenterer befolkningsprognosen 2026 for Lolland Kommune. Sagen er en beslutningssag.

Sagsfremstilling

Økonomisk Sekretariat har - i samarbejde med COWI - udarbejdet en revideret befolkningsprognose for 2026 og frem til 2035. Ligesom sidste år præsenteres ingen alternative scenarier, hvilket skyldes, at scenarierne synes uproportionelle med den faktiske befolkningsudvikling i 2024 og 2025, hvor kommunen mistede henholdsvis 510 og 589 borgere.

Samtidig skal det bemærkes, at det i disse år væsentligt vanskeligere at prognosticere befolkningsudviklingen i Lolland Kommune end tidligere. Det ses meget tydeligt med befolkningsudviklingen de seneste fire år. I 2022 oplevede kommunen den laveste tilbagegang siden kommunesammenlægningen, med blot 186 mistede borgere. Tre år senere, i 2025, er tilbagegangen tredoblet til hele 589 mistede borgere. Ydermere har Lolland Kommune i samme periode oplevet det laveste antal fødsler samt den laveste tilflytning i kommunens levetid.

Befolkningsprognosen er beregnet med udgangspunkt i historiske data vedrørende flyttebalance, vandringsbalance samt fødselsoverskud.

I den nye befolkningsprognose er det forventningen, at befolkningstilbagegangen i perioden 2026 til 2035 vil være på 8 procent. Det er ligeledes prognosens forventning, at antallet af børn i alderen 0 til 16 år vil falde med 15,8 procent, ligesom antallet af erhvervsaktive i alderen 17 til 66 år forventes at falde med 11,1 procent. Antallet af personer over 67 år forventes omvendt at stige med 1,8 procent i samme periode.

Befolkningsprognosens forventning til udviklingen i 2026 er en befolkningstilbagegang på 546 personer. I befolkningsprognosen er det de seneste fire års data (2022 til 2025) vedrørende antal fødte, døde, tilflyttede, fraflyttede, indvandrede og udvandrede, der ligger til grund for resultatet. Samtidig er der indarbejdet Udlændinge- og Integrationsministeriets estimat på 77 flygtninge til Lolland Kommune i 2026.

Indstilling

Administrationen indstiller befolkningsprognosen godkendt.

Beslutning

Fraværende: Holger Schou Rasmussen, Henrik Jacobsen

Godkendt.

Behandlingsplan

Sagen afgøres af Økonomi- og Erhvervsudvalget.

Bilag

Befolkningsprognose Lolland Kommune 2026 til 2035_ua.pdf

Punkt 12: Tryghedsaftale 2026-2029

81.00.05-G01-13-25

Historik

Det forrige byråd vedtog for perioden 1. juli 2023 - 31. december 2025 en Tryghedsaftale for medarbejdere i Lolland Kommune. Formålet med aftalen var at fastholde kvalificerede medarbejdere i kommunen samt at kommunen fremstod som en attraktiv arbejdsplads, hvor medarbejderne oplevede tryghed i ansættelsen, når organisationen og opgaverne forandredes.

Supplerende sagsfremstilling

Økonomi- og Erhvervsudvalget har på deres møde d. 22. april 2026 drøftet forslag om en ny Tryghedsaftale for medarbejdere i Lolland Kommune.

Udvalget har i den anledning bedt administrationen om at belyse følgende:

1. Kan administrationen sige noget om den økonomiske risiko, når vi ser ind i reduktioner på 200 mio. kr., hvoraf en stor andel vil være lønkroner
2. Hvordan er den aktuelle rekrutteringsudfordring – er der områder hvor det er lettere, henholdsvis sværere?
3. Hvad er direktionens anbefaling?

Administrationen kan i den anledning bemærke:

Ad. 1) Det er svært at estimere udgifterne til overtallige medarbejdere i den periode, der afsættes til at forsøge omplacering i kommunen. De kommende reduktioner i medarbejderskaren har et helt andet omfang end det kommunen hidtil har oplevet. En vis del af afskedigelsestruede medarbejdere vil kunne omplaceres til ledige stillinger qua den almindelige personaleomsætning. Det vurderes ikke realistisk, at alle overtallige medarbejdere kan omplaceres indenfor den fastsatte tidsramme på 3 måneder. Både fordi der ikke vil være ledige stillinger at tilbyde, men også fordi medarbejderne har individuelle ønsker til opgaver, arbejdstid samt arbejdstidens placering, hvilket komplicerer omplacering yderligere. Det må derfor forventes at en stor del af medarbejderne, der vil være omfattet af den foreslåede Tryghedsaftale, vil skulle opsiges. Dette betyder at effekten af den budgetmæssige reduktion fordyres med 3 måneder.

Ad. 2) Rekrutteringssituationen varierer fra arbejdsplads til arbejdsplads, men det er en gennemgående tendens at specialister, ledere og uddannet personale indenfor social- og sundhedsområdet, såsom sygeplejersker og Social- og Sundhedsassistenter, samt pædagoger og socialpædagoger er svære at rekruttere.

Generelt sagt, så er det kompetencer mere end hænder, der efterspørges. I sagens natur er det svært for specialisterne at skifte opgaveområde på tværs af organisation og fagområde, og derfor bliver målgruppen for de ledige stillinger mere snæver.

Ad 3) Direktionen har på møde d. 5. maj 2026 drøftet sagen. Direktionen anbefaler ikke, at der indgås en ny Tryghedsaftale.

Sagsresumé

Med afsæt i dialogen ved dialogmødet d. 18. marts 2026 mellem Økonomi- og Erhvervsudvalget og repræsentanter for HovedMED fremlægges vedlagte forslag til en ny, revideret Tryghedsaftale til ikrafttræden 1. maj 2026 til drøftelse og godkendelse. Udkastet til Tryghedsaftale er godkendt af HovedMED på deres møde d. 28. oktober 2025. Såfremt Økonomi- og Erhvervsudvalget godkender forslaget, vil Tryghedsaftalen blive forelagt Byrådet til drøftelse og godkendelse.

Sagsfremstilling

Udkast til ny Tryghedsaftale

Med afsæt i dialogen ved dialogmødet d. 18. marts 2026 mellem Økonomi- og Erhvervsudvalget og repræsentanter for HovedMED fremlægges vedlagte forslag til en ny, revideret Tryghedsaftale.

Tryghedsaftalen foreslås at træde i kraft for påtænkte afskedigelser grundet stillingsnedlæggelse, som følge af strukturelle organisatoriske ændringer, der iværksættes overfor medarbejderen pr. 1. maj 2026 og fremefter, så længe aftalen er gældende. Udkastet til Tryghedsaftale er godkendt af HovedMED på deres møde d. 28. oktober 2025. *Udkast til aftale inkl. procespapir er vedlagt som bilag.*

Tryghedsaftalen indebærer, at når der sker nedlæggelse af stillinger, som resultat af strukturelle organisatoriske ændringer, så skal det først afdækkes, om der er mulighed for naturlig afgang blandt medarbejderne og dernæst, om der er mulighed for omplacering til en anden stilling i Lolland Kommune. En organisatorisk ændring kan f.eks. være nedlæggelse af et helt team eller budgetbesparelse, der rammer enkeltpersoner.

Hvis ikke der er sket omplacering efter 3 måneder, vil der blive indledt en uansøgt afskedigelse efter almindelige overenskomstvilkår.

Baggrunden for HovedMED's ønske om en fornyelse af Tryghedsaftalen er udtryk for et ønske om at fastholde kvalificerede medarbejdere i kommunen og at kommunen fremstår som en attraktiv arbejdsplads, hvor medarbejderne oplever tryghed i ansættelsen, når organisationen og opgaverne forandres. Det er af afgørende betydning for HovedMED, at Tryghedsaftalen fortsat omfatter alle faggrupper i kommunen.

Økonomi

Tryghedsaftalen i tal (se bilag)

I forbindelse med seneste Tryghedsaftales udløb er det beregnet, hvilke ekstraomkostninger, aftalen har medført i forbindelse med visse medarbejders overtallighed. Omkostningen til dette har været *kr. 2.271.496*. Her er ikke medtaget de omkostninger, der har været til medarbejdere, der er blevet hurtigt omplaceret, men senere hen er blevet afskediget grundet langtidssygefravær.

33 medarbejdere har i perioden været omfattet af Tryghedsaftalen.

Anvendelsen af Tryghedsaftalen er særligt sket i forbindelse med implementeringen af budget 2025. Der har ikke i perioden været ansættelsesstop og der har derfor løbende været ledige stillinger at forsøge omplacering til.

Den budgetmæssige situation for perioden 2026 -2029 ser noget anderledes ud og der må forventes et betydeligt større antal afskedigelser grundet budgetmæssige besparelser. Som naturlig konsekvens af besparelser i den størrelsesorden må udbuddet af ledige stillinger forventes at være relativt mindre end i sidste aftaleperiode. Alt andet lige vil det betyde at forsøg på omplacering kan blive vanskeligere.

Indstilling

Administrationen indstiller til Økonomi- og Erhvervsudvalget:

- 1) at drøfte og eventuelt godkendte fremlagte udkast til Tryghedsaftale for medarbejdere i Lolland Kommune
- 2) at indstille aftalen til endelig godkendelse i Byrådet

Tidligere beslutning

Beslutning fra Økonomi- og Erhvervsudvalget, den 22. april 2026, punkt 15:

Sag udsættes til næstkommende møde i Økonomi- og Erhvervsudvalget.

Beslutning

Fraværende: Holger Schou Rasmussen, Henrik Jacobsen

Økonomi- og Erhvervsudvalget indstiller, at tryghedsaftalen stilles i bero.

Imod stemte Birthe Lauridsen, Enhedslisten

Cecilie Louise Stabell, SF, undlod at stemme

Behandlingsplan

Økonomi- og erhvervsudvalget

Byrådet

Bilag

Revideret aftaleudkast maj 2026- december 2029

Proces for forsøg på omplacering af medarbejdere jf. Tryghedsaftalen

Tryghedsaftalen i tal

Punkt 13: Vedtægter for ældrerådet 2026 -2029

29.00.00-A00-8-26

Supplerende sagsfremstilling

Supplerende sagsfremstilling til Sundheds- og Ældreudvalgsmødet den 13. maj 2026.

Ældrerådet har på deres møde den 23. april 2026 arbejdet med vedtægterne en ekstra gang, så disse nu er klar til politisk godkendelse. Ændringerne er stadig markeret med rødt i bilaget, og der er lavet følgende rettelser:

§ 1 Lovgivning

§3 stk 7. Tilsyn – skrevet ”Centrale tilsyn på ældreområdet” for at få alle tilsyn med

§ 6 stk 2 – ledelse af det konstituerende møde efter valg

§ 7 stk 1 – lovgivning

§ 9 stk 2 - revision af vedtægt

Underskrifter og dato

Sagsresumé

Ældrerådet fremlægger vedtægter til Byrådets godkendelse.

Sagsfremstilling

Ældrerådet har efter deres konstituering revideret vedtægter for Ældrerådets virke, som nu sendes til godkendelse i byrådet. Vedtægterne er ændret, så de nu henviser til Ældreloven § 34 - 37. Derudover er revisionen af vedtægterne alene få sproglige og redaktionelle rettelser. Der er ikke foretaget ændringer af indholdsmæssig eller strukturel karakter. Ændringer er også markeret med rødt i teksten.

Planmæssige forhold/Lovgrundlag

Lov om Ældreloven § 34 - 37.

Indstilling

Administrationen indstiller, at de reviderede vedtægter godkendes.

Tidligere beslutning

Beslutning fra Sundheds- og Ældreudvalget, den 15. april 2026, punkt 6:

Fraværende: Anders Bo Jørgensen

Udsættes til maj mødet.

Beslutning fra Sundheds- og Ældreudvalget, den 13. maj 2026, punkt 6:

Indstilles godkendt.

Beslutning

Fraværende: Holger Schou Rasmussen, Henrik Jacobsen

Indstilles godkendt.

Behandlingsplan

Sundheds- og Ældreudvalget, Økonomi- og Erhvervsudvalget, Byrådet.

Bilag

Vedtægter Ældrerådet Lolland Kommune indstillet til godkendelse 2026 04 23 udgave med rødt ved rettelser.docx

Punkt 14: Områdeprogrammering - Udvikling af områderne Hummingen-Kramnitze

24.05.10-P20-2-22

Sagsresumé

Denne sag forelægges til beslutning i udvalget for Økonomi- og Erhverv.

Økonomi- og Erhvervsudvalget skal godkende Områdeprogrammeringen for Hummingen-Kramnitze. Områdeprogrammering er en samlet plan for udvikling af Kramnitze og Hummingen med fokus på både fysisk udvikling og lokaløkonomisk udvikling samt lokal inddragelse.

Sagsfremstilling

'Lollands Sydkyst' er et af de prioriterede fyrtårne i Lolland Kommune. Det overordnede mål er 1,4 mio. overnatninger i 2030 og 4 mio. overnatninger i 2050.

I Udviklingsplanen for 'Lollands Sydkyst' (godkendt i 2022) fremgår det, at der for at nå 4 mio. overnatninger i 2050 skal opnås 3,1 mio. yderligere overnatninger. Heraf skal 2,2 mio. komme fra ny kapacitet. Af disse skal ca. 500.000 være nye overnatninger i ny kapacitet langs sydkysten, fx i form af nye sommerhuse, mens de resterende 1,7 mio. forventes at ligge på det vestlige forland.

Det største sammenhængende sommerhusområde Hummingen-Kramnitze

Hummingen-Kramnitze er Lolland Kommunes største sammenhængende sommerhusområde og er placeret på Lollands sydkyst. I området findes en række tomme sommerhusudlæg, hvor der kan udvikles ny overnatningskapacitet i form af sommerhuse, samt ubebyggede rekreative udlæg, hvor der kan opføres hoteller og resorts. Hummingen-Kramnitze er derfor et vigtigt område i forhold til målet om at øge overnatningskapaciteten frem mod 2050.

Efter godkendelsen af Udviklingsplanen for 'Lollands Sydkyst' er der udviklet og etableret en række fysiske elementer i området omkring Kramnitze Havn, som er med til at gøre området mere attraktivt for både lokale borgere, turister, erhvervsdrivende og investorer. De fysiske elementer er alle delvist finansieret af eksterne midler. Blandt elementerne er en handicappro, så gangbesværede kan komme i vandet, et digemonument, der formidler områdets historie og klimaudfordringer, samt en gangbro for cyklister og gående over slusen ved Kramnitze Havn.

Områdeprogrammering for Hummingen-Kramnitze

I 2025 blev der udarbejdet en områdeprogrammering for Hummingen-Kramnitze. Den politiske godkendelse har afventet det nye byråd, da områdeprogrammeringens strategiske greb rækker ind i den kommende årrække.

Områdeprogrammeringen bygger på et solidt grundlag fra kortlægning, besigtigelsesture og dialog med lokale aktører, herunder erhvervsdrivende, lodsejere, arkitekter, foreninger og havnebestyrelsen. Resultatet er et samlet sæt af fysiske og turismemæssige helhedsperspektiver samt anbefalinger til strategiske åbningstræk, der kan styrke overnatningskapaciteten, sammenhængskraften og de fysiske forbindelser i Hummingen-Kramnitze. Det danner afsættet for at udvikle området til en helårsdestination med stærk lokal forankring og international tiltrækningskraft, som præsenteret i denne områdeprogrammering.

Områdeprogrammeringen for Hummingen-Kramnitze er et strategisk redskab, der omsætter visioner til konkrete greb. Det er en helhedsorienteret plan, der balancerer naturbeskyttelse, klimatilpasning og erhvervsudvikling – og som samtidig skaber nye muligheder for fællesskab og oplevelser.

Udviklingen af Hummingen-Kramnitze handler ikke alene om fysiske investeringer, men om at skabe sammenhæng, identitet og liv året rundt. Gennem strategiske greb, konkrete projektidéer og en tydelig fortælling lægges der op til en udvikling, hvor både lokale og besøgende får nye muligheder for ophold, oplevelser og engagement.

Områdeprogrammeringen opstiller en række projekttyper og mødesteder, der kan udvikles i takt med, at der opnås eksternt medfinansiering.

Orientering							
Drøftelse							
Indstilling							
Beslutning		x					

Bilag

OMRÅDEPROGRAMMERING HUMMINGEN-KRAMNITZE

Punkt 15: Folketingets Ombudsmand, Høring om opsigelse af abonnementer hos Folketidende

83.07.01-K04-1-26

Sagsresumé

Folketingets Ombudsmand har anmodet Lolland Kommune om en udtalelse vedrørende opsigelse af tre kommunale abonnementer på Folketidende, der var stillet til rådighed for borgmesteren og to byrådsmedlemmer.

Forvaltningen har udarbejdet et udkast til svar, hvori der redegøres for de faktiske omstændigheder omkring opsigelserne af abonnementerne.

Sagsfremstilling

Lolland Kommune stiller som udgangspunkt abonnement på Folketidende til rådighed for alle byrådsmedlemmer. Inden for de seneste måneder er tre abonnementer opsagt efter konkret anmodning fra borgmesteren og to byrådsmedlemmer, som ikke længere ønskede at modtage avisen som led i deres politiske virke.

Der er ikke opsagt abonnementer i forvaltningen eller på kommunale institutioner, og Kommunen har fortsat abonnementer på Folketidende disse steder. Der er heller ikke truffet beslutning om generelt at afvikle Kommunens abonnementer på eller annoncering i Folketidende, og der er ikke fremsat formelle forslag herom i byrådet.

Forvaltningen har udarbejdet et udkast til svar til Folketingets Ombudsmand hvor de faktiske forhold og de politiske overvejelser kort redegøres, og hvor det anføres, at Kommunen er opmærksom på saglighedskravet og ombudsmandspraksis om, at økonomiske dispositioner ikke må anvendes som ”straffeaktioner” over for medier, jf. bl.a. FOB 1984.156 og FOB 1992.141 (vedlagt som bilag).

Det fremgår endvidere konkluderende, at såfremt Ombudsmanden måtte finde, at opsigelserne er i strid med gældende praksis, vil de pågældende abonnementer blive genoprettet.

Planmæssige forhold/Lovgrundlag

Lov om Folketingets Ombudsmand, § 17, stk. 2.

Almindelige forvaltningsretlige grundsætninger om saglighed og forbud mod magtfordrejning.

Ombudsmandens praksis om offentlige myndigheders dispositioner over for medier, herunder FOB 1984.156 og FOB 1992.141.

Høring/Udtalelse

Folketingets Ombudsmand har fastsat Lolland Kommunes høringsfrist til den 8. juni 2026.

Indstilling

Administrationen indstiller, at Byrådet godkender det udarbejdede udkast til svar til Folketingets Ombudsmand, herunder tilkendegivelsen om, at de opsagte abonnementer vil blive genoprettet, hvis Ombudsmanden måtte finde, at opsigelserne er i strid med gældende praksis.

Beslutning

Fraværende: Holger Schou Rasmussen, Henrik Jacobsen

Indstilles godkendt.

Behandlingsplan

	By	ØKE	KTM	SA	SÆ	BSKF	§ 17, stk. 4
Indstilling om høring							
Orientering							
Drøftelse							
Indstilling		x					
Beslutning	x						

Bilag

UDKAST, Udtalelse til Folketingets Ombudsmand

FOB 1992.141

FOB 1984.156

Høring.pdf

Punkt 16: Svar på Ankestyrelsens høring vedr. BNBO (boringsnære beskyttelsesområder)

09.08.28-K03-1-25

Historik

Byrådet har tidligere den 19. september 2024 behandlet en sag om påbudsvilje til beskyttelse af boringsnære beskyttelsesområder (BNBO), sag nr. 4.

Klima-, Teknik- og Miljøudvalget har den 2. september 2024 behandlet samme sag og yderligere godkendt revideret risikovurdering for BNBO for Lolland Kommune.

Administrationen har efterfølgende arbejdet på og er stadig i proces med at få beskyttet BNBO i Lolland Kommune.

Supplerende sagsfremstilling

Supplerende sagsfremstilling til Klima-, Teknik- og Miljøudvalgsmødet den 11. maj 2026 - Svar på Ankestyrelsens høring vedr. BNBO (boringsnære beskyttelsesnære områder)

Ankestyrelsen har den 12. marts 2026 fremsendt en høringsskrivelse, hvor de beder byrådet om en supplerende udtalelse, da Miljø- og ligestillingsministeriet har oplyst den 3. december 2025, at Lolland Kommune er blandt 51 kommuner, som har beskyttet under 90% af deres boringsnære beskyttelsesområder.

Ankestyrelsen skal bruge udtalelsen til at vurdere, om der er anledning til at rejse en tilsynssag. Herudover beder Ankestyrelsen byrådet sende en aktuel status for Lolland Kommunes beskyttelse af kommunens boringsnære beskyttelsesområder.

Lolland Kommune har 57 boringsnære beskyttelsesområder, hvor der skal laves en indsats. Der er indgået 16 frivillige aftaler. Der er varslet påbud til 30 lodsejere i juli måned 2025. Der mangler at blive varslet 2 påbud, da lodsejere og vandværk ikke kom i mål med frivillige aftaler.

Der er meddelt endeligt påbud til 13 lodsejere pr. 23. april 2026. Dette betyder, at der er 32 boringsnære beskyttelsesområder, som er helt færdige svarende til 56%.

Administrationen er i fuld gang med at meddele de endelige påbud. Processen med at meddele påbud har taget en del længere tid end forventet, da der blandt andet har været brug for en længere høringsperiode hos lodsejere, der har skulle udarbejdes panthaverhøringer og svares på mange lange høringssvar.

Supplerende indstilling til mødet den 11. maj 2026

Administrationen indstiller, at vedhæftede udtalelse for besvarelse af Ankestyrelsens henvendelse af den 12. marts 2026, **bilag 5**, godkendes til fremsendelse.

Sagsresumé

Denne sag forelægges til beslutning for Klima-, Teknik- og Miljøudvalget, Økonomi- og Erhvervsudvalget samt Byrådet.

Miljø- og ligestillingsminister Magnus Heunicke har den 1. april 2025 bedt Ankestyrelsen vurdere, om der er grundlag for at rejse en tilsynssag overfor 25 kommuner, herunder Lolland Kommune, i forhold til beskyttelse af boringsnære beskyttelsesområder (BNBO).

Ankestyrelsen har den 7. maj 2025 bedt Lolland byråd om udtalelse på baggrund af miljø- og ligestillingsministerens henvendelse, **bilag 1**. Udtalelsen skal bruges til at vurdere, om der er anledning til at rejse en tilsynssag i henhold til kap. VI i kommunestyrelsesloven.

Ankestyrelsen beder byrådet i Lolland Kommune om en udtalelse i sagen.

Sagsfremstilling

Lolland Kommune er som en række andre kommuner ikke nået i mål med BNBO opgaven. En trækning den 1. maj viser, at 16 kommuner kun har indberettet 0-19% af de områder, der er udpeget. Lolland Kommune havde 1. maj indberettet 16%.

Opgaven med beskyttelse af BNBO er en kompleks opgave, og administrationen finder miljø- og ligestillingsministerens kritik urimelig og ude af proportioner. Dette særligt fordi de primære årsager til at Lolland Kommune ikke er kommet i mål med opgaven skyldes lovsjusk og upræcis vejledning fra Miljø- og Ligestillingsministeriet.

Der er særligt to forhold, der gør, at det har været en umulig opgave for Lolland Kommune at nå i mål med opgaven inden for fristen.

For det første er Miljøstyrelsen i gang med en ny grundvandskortlægning i Lolland Kommune og har beregnet nye BNBO-områder i 2023, der i form og størrelse er ændret. Ændringerne skyldes nye indvindingsstilladelser og i flere tilfælde en ændret indvindingsmængde, og at Miljøstyrelsen anvender en ny beregningsmetode. De nye områder træder først i kraft i den nye udpegningsbekendtgørelse 1. juli 2025.

Det betyder, at der er en udfordring ved at meddele påbud, da den nyeste viden ikke kan anvendes og der er forskelligt lovgrundlag for de nye og gamle BNBO-områder. Dette er forklaret nærmere i byråds sag nr. 4 fra 19. september 2024.

For det andet har Miljøstyrelsen og Miljø- og Ligestillingsministeriet været uenige om, hvordan reglerne skulle tolkes i praksis, hvilket har givet sig udtryk i, at den officielle vejledning fra Miljøstyrelsen er ændret flere gange.

Den mest betydende ændring har været i forhold til, hvilke muligheder vandværkerne har haft for at indgå frivillige aftaler med lodsejerne. Det har stået meget tydeligt i de første udgaver af vejledningen fra Miljøstyrelsen, at alle frivillige aftaler skulle være varige. Dette har administrationen i øvrigt bedt om juridisk bistand til at præcisere, da reglen syntes urimelig. Det har betydet, at administrationen har måtte afvise de midlertidige frivillige aftaler, som vandværkerne havde forhandlet sig frem til.

Efterfølgende har Miljø- og Ligestillingsministeriet i marts måned i år (efter fristen for hvornår de frivillige aftaler skulle være indgået) meldt ud til kommunerne, at Miljøstyrelsen havde tolket reglerne forkert og bedt Styrelsen ændre vejledningen. Så nu er det alligevel muligt for vandværkerne at lave midlertidige frivillige aftaler. Det har betydet, at administrationen har måtte meddele dette til de vandværker, der ikke var i mål med varige frivillige aftaler, så de har fået mulighed for at forsøge endnu engang at indgå frivillige aftaler. Det er lykkedes vandværkerne at få 4 nye frivillige aftaler i hus efter præciseringen af, at vandværkerne alligevel må indgå midlertidige frivillige aftaler.

Endelig er det grundlag, som data er trukket på ikke korrekt, da det er meget forskelligt, hvilke data kommunerne har indberettet, da vejledningen også på det område har været mangelfuld. Samtidig er der meget stor forskel på, hvor mange BNBO, der er i de enkelte kommuner og dermed hvor mange aftaler og/eller påbud, der skal udarbejdes.

Status for Lolland Kommune den 14. maj 2025 er, at der er indgået 14 frivillige aftaler ud af 54 boringsnære beskyttelsesområder, som skal beskyttes, dermed har Lolland Kommune beskyttet 26 %.

Administrationen har indkøbt rådgivning til at prissætte de BNBO-arealer, der udpeges i den nye udpegningsbekendtgørelse, der træder i kraft 1. juli 2025. Administrationen er ved at udarbejde varsel om påbud og forventer at kunne udstede påbud på de resterende arealer, når de er endeligt vedtaget. Påbuddet om sprøjtefrihed på arealerne vil træde i kraft efter høst og i praksis vil der derfor ikke blive sprøjtet mere eller mindre uanset at påbuddene først udstedes til sommer.

På baggrund af at Miljø- og Ligestillingsministeriet alt for sent har fået styr på lovgivningen og fået præciseret og afklaret væsentlige spørgsmål mener administrationen, at høringssvaret skal afvise, at vi ikke gør hvad vi kan for at passe på vores grundvand og overholde lovgivningen, men at vi i kommunerne og særligt Lolland Kommune har haft helt urimelige arbejdsvilkår. Forslag til høringssvar til Ankestyrelsen er vedlagt som **bilag 2 a** og **bilag 2 b**.

Der har i øvrigt været kritik af lovarbejdet og kommunernes mulighed for at komme i mål med opgaven fra flere sider, bl.a. har både KL og KTC (Kommunalteknisk Chefforening) været ude og kritisere det lovsjusk og de vilkår kommunerne har haft til at udføre opgaven, **bilag 3** og **bilag 4**.

Indstilling

Administrationen indstiller, at vedhæftede udtalelse for besvarelse af Ankestyrelsens henvendelse af den 7. maj 2025, godkendes til fremsendelse.

Tidligere beslutning

Beslutning fra Klima-, Teknik- og Miljøudvalget, den 2. juni 2025, punkt 4:

Godkendt som indstillet.

Beslutning fra Økonomi- og Erhvervsudvalget, den 19. juni 2025, punkt 19:

Fraværende: Steffen Rasmussen

Indstilles godkendt.

Beslutning fra Byrådet 2022 til 2025, den 26. juni 2025, punkt 13:

Fraværende: Jesper Volmer, Klaus Svensson, Thomas Østergaard

Godkendt.

Beslutning fra Klima-, Teknik- og Miljøudvalget, den 11. maj 2026, punkt 3:

Indstilles til godkendelse.

Beslutning

Fraværende: Holger Schou Rasmussen, Henrik Jacobsen, Cecilie Louise Stabell

Indstilles godkendt.

Behandlingsplan

Klima-, Teknik- og Miljøudvalget, Økonomi- og Erhvervsudvalget, Byrådet.

Bilag

Bilag 1 Brev fra Ankestyrelsen til Lolland Kommune

Bilag 2 a Udtalelse til Ankestyrelsen vedr. BNBO

Bilag 2 b Oversigt over gældende, nuværende og kommende BNBO i Lolland Kommune

Bilag 3 Uberettiget kritik af for langsom BNBO-indsats _ ktc.dk

Bilag 4 Minister anmelder kommuner for nølen – men processen har været vanskelig, lyder det fra KL

Bilag 5 Udtalelse til Ankestyrelsen vedr. BNBO - supplerende høring 12. marts 2026

Punkt 17: Åben orientering

00.01.00-G01-16-25

Sagsfremstilling

Åben orientering til møde i Økonomi- og Erhvervsudvalget den 21. maj 2026

Beslutning

Fraværende: Holger Schou Rasmussen, Henrik Jacobsen, Cecilie Louise Stabell

Byrådsmedlemmers besøg på kommune institutioner

Behandlingsplan

	By	ØKE	KTM	SA	SÆ	BSKF	§ 17, stk. 4
Indstilling om høring							
Orientering		x					
Drøftelse							
Indstilling							
Beslutning							

Punkt 18: Lukket: Overdragelse af grund

82.00.00-G01-5-26

Fraværende: Holger Schou Rasmussen, Henrik Jacobsen, Cecilie Louise Stabell

Godkendt.

Punkt 19: Lukket: Orientering om udviklingen af det vestlige forland

24.05.10-P20-2-22

Fraværende: Holger Schou Rasmussen, Henrik Jacobsen, Cecilie Louise Stabell

Bortfaldet. Revideret sag på næstkommende Økonomi- og Erhvervsudvalgsmøde samt Byrådsmøde.

Punkt 20: Lukket: Lukket orientering

00.01.00-G01-16-25

Fraværende: Holger Schou Rasmussen, Henrik Jacobsen, Cecilie Louise Stabell

Taget til efterretning.

Punkt 21: Godkendelse af referat

00.01.00-G01-16-25

Sagsfremstilling

Godkendelse af referat fra Økonomi- og Erhvervsudvalgsmøde den 21. maj 2026.

Beslutning

Godkendt.

Behandlingsplan

	By	ØKE	KTM	SA	SÆ	BSKF	§ 17, stk. 4
Indstilling om høring							
Orientering							
Drøftelse							
Indstilling							
Beslutning							